

Lausunto

Vanhempi hallitussihteeri Kosti Honkanen

2.9.2025

20-471

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Puolustusministeriön lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi (29/2025 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt puolustusministeriötä antamaan lausuntonsa viitteen asiassa.

Puolustusministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun laiksi poliisilain 5 a luvun muuttamisesta ja eräksi muiksi laeiksi. Osana hallituksen esitystä ehdotetaan muutettavaksi myös sotilastiedustelusta annettua lakia, jotta poliisilain 5 a luvun ja sotilastiedustelusta annetun lain tiedon luovuttamista rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi sekä selvittämiseksi (niin kutsuttu palomuurisääntely) koskevat säännökset vastaisivat toisiaan.

Sotilastiedustelusta annettu laki on ollut voimassa kesäkuusta 2019 lähtien. Laki on toiminut käytännössä hyvin, ja lain soveltamisella on pystytty vastaamaan niihin tarpeisiin, mitä varten uutta lainsäädäntöä alun perin lähdettiin valmistelemaan. Nyt käsiteltävänä olevan esityksen asioiden osalta sotilastiedusteluviranomaisessa ei ole havaittu ongelmia, ja Puolustusvoimien rikostorjunta on eriytetty lain voimaantulosta alkaen vahvasti tiedustelutoiminnasta.

Laissa on kuitenkin niin kutsutun palomuurin osalta havaittu tiettyjä teknisiksi katsottavia muutostarpeita. Lakia säädettäessä palomuurisääntelyn tarkoituksena oli saada tarvittava tieto rikostorjuntaan rikosten ennalta estämiseksi ja paljastamiseksi sekä selvittämiseksi, koska muussa tapauksessa mahdollisesti törkeitäkin rikoksia koskeva tietoa olisi jäänyt ainoastaan tiedusteluviranomaisille. Viimeksi mainittua tilannetta ei voitaisiin pitää kestävämmän. Toisaalta palomuurisääntelyn kautta pystytään myös ehkäisemään poliisin mahdollisuuksia kiertää rikostorjunnan toimivaltuuksia käyttämällä tiedusteluviranomaisia tietotarpeidensa tyydyttämiseksi.

Todettakoon vielä, että ilman tiedonvaihtoa koskevaa sääntelyä tiedonvaihtaminen olisi myös perustuslaista tulevan tarkoitussidonnaisuuden vastaista.

Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä olisi tarkoitus selkeyttää palomuurisääntelyä. Puolustusministeriö kannatta esityksen tavoitteita. Esityksen myötä sotilastiedusteluviranomainen voisi luovuttaa tietoja rikosten torjumiseksi, kuten alkuperäisessä hallituksen esityksessä (2+3/2017 vp.) oli tarkoitettu. Lisäksi esitys selkeyttää palomuurisäännöksiä niin, että sääntely ei rajoittaisi sotilastiedusteluviranomaisen mahdollisuutta luovuttaa tiedustelumenetelmän käytön avulla saatua tietoa.

Puolustusministeriö katsoo myös, että nyt myös esimerkiksi erilaisiin ilmiöihin liittyvää tietoa koskeva sääntely on selkeämpää. Tosin puolustusministeriö katsoo, että tällainen varsinaisiin yksittäisiin rikoksiin liittyvätöntä yleistä tietoa on jo voitu luovuttaa viranomaisten yleisen tiedonvaihdon kautta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Puolustusministeriö katsoo, että käsiteltävänä olevan hallituksen esitys on perusteltu ja se selkeyttäisi oikeustilaa ottaen huomioon eduskunnan oikeusasiamiehen (EOAK/289/2021 ja EOAK/592/2022) ja tiedusteluvalvontavaltuutetun esiin nostamat huomiot. Puolustusministeriö katsoo myös, että käsiteltävänä oleva esitys parantaa Suomen kansallista turvallisuutta.

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen